

TOVERITAR

Amerikan suomalaisen työläisnaisten
Äänenkannattaja ilmestyy Astoriassa,
Ore., joka tilistat The Western Work-
men's Pub. Society'n kustantamana.

Tilauhinnat Yhdysvaltoihin:
1 vuosikerta \$1.75. Puoli vuotta \$1.00
Canadaan ja Suomeen:
1 vuosikerta \$2.00. Puoli vuotta \$1.15

TOVERITAR,

Box 99, Astoria, Oregon.

Entered as second-class matter July
18, 1911, at the Postoffice at Astoria,
Ore., under the Act of March 3, 1879.

TOVERITAR

(THE WOMAN COMRADE)

Subscription rates in the United States
One year \$1.75, Six months \$1.00

In Canada
One year \$2.00 Six months \$1.15

Toimitus:

ANNA LEPPÄNEN

Box 99, Astoria, Oregon.

Lähes 1,000 uutta tilausta

Toverittaren tilausryntäyk-
sen tiliin saapui tilauksia elo-
kuun 26 p:n ja syyskuun 1
p:n välisellä viikolla:

Uusia tilauksia 126
Uudistuksia 59

Yhteensä 185

Syyskuun 2—9 päivien väli-
sellä viikolla tuli tilauksia
seuraavasti:

Uusia tilauksia 154
Uudistuksia 42

Yhteensä 196

Kaikkiaan on läten tilaus-
ryntäyksen aikana syyskuun 9
päivään mennessä saapunut:
Uusia tilauksia 689
Uudistuksia 280

Yhteensä 969.

Levitysryntäyksen tuloksia
otetaan vielä vastaan kuten
aikaisemmin jo on ilmoitettu
syyskuun 15 päivään saakka.

OREGON-WASHINGTONIN ALUEEN NAISTOVEREILLE

Tämän vuotisten kesäjuhlien yh-
teydessä pidettiin ensimmäinen naisten
neuvottelukokous tällä alueella. Kuten
toisessa paikassa lehtelimme ju-
hlitusta kokouksesta käy sel-
ville, on kokous tehnyt useita päät-
öksiä naisten kasvatustyön järjes-
tämiseksi ja harjoittamiseksi. Päät-
ökset eivät ole koskeneet yksistään
Oregon—Washingtonin aluetta ja
toiminnan järjestämistä siinä, vaan
koetettiin tässä kokouksessa jo omien
sekä muiden maiden kokemusten pe-
rusteella viitoittaa tietä naisten toi-
minnalle kokonaisuudessaan suoma-
laisten työläisnaisten keskuudessa
tässä maassa. Sen vuoksi voimme
pitää kysymyksessä olevaa neuvotte-
lukokousta tarkoitustaan vastaavana
ja niitä päiviä kysymyksiä valaise-
vana, jotka meillä jokapäiväisessä
työskentelössä meitä joka hetki ovat
edessäämme ratkaistavana. Tämän ko-
kouksen keskustelut ja päätökset tu-
levat niin ollen olemaan jo suurena
apuna vastaiselle toiminnallemme.
Jossa yleensä vielä on ollut hapu-
lutta ja epävarmuutta, sielläkin, mi-
sä ihmistusta olisi ollut.

Kokouksen keskustelussa mainit-
tiin se selkeä, että aikaisempina
vuosina on lännen valtioissa ollut
verrattain vähän naisia. Suurin osa
maahan tulleista suomalaisista työ-
läisnaisista on pysähtynyt idän suu-
riin kaupunkeihin ja miehet alioas-
taan siirtäneet läntiselle osalle. Vi-
me vuosina on tässä suhteessa tapa-
nut muutos. Sotavuodet eritoten
toivat naistyövoiman lännenkin val-
tioihin. Suomalaisia työläisnaisia ta-
paamme lännen suurkaupungeissa
palvelijattarina, päivittäisissä työ-
teollisuuslaitoksissakin. Suuri osa on
siltäpäin sellaisia, jotka vielä hoit-
tavat kotiansa käyden vain silloin
tällöin ansiotyössä. Tämän lisäksi on
meillä suuri määrä maanviljelysalai-
sista, joissa on suomalaisia asutuksia,
mutta joihin luokkataisteluoppi ei
vielä ole päässyt tunkeutumaan eikä
juurtumaan. Edellytyksiä näin ollen
naisten valistustyön teolle on ole-

massa runsaasti. Ja sielläkin, missä
suomalaiset työläisnaiset jo ovat val-
vasti julkinen omistumiseksi, olisi
suurelta harjoitusta niin ollen oikeus
vaatia osan niistä
tuloista käytettäväksi naisten valis-
tustyöhön. Mutta me toisaalta tie-
dämme, että alueemme toiminta on
suuresti varojen puutteesta
pakoittavat naisten kasvatustyön ja
että nämä juldat vasta nostivat
luokkadikkeessämme astumaan päi-
sen niin sanoaksenme jaloilleen. Nyt
viijärjestykseen, kuten se on astunut
vasta se voi ryhtyä suunnittelemaan
jo muissa maissa ja yleensä kaikki-
pulaan ja epäilemättä kipe-
alle siellä, missä luokkavoimien jär-
jestelmällinen kokonainen, järjes-
tämällinen kokonainen, järjes-
tämällinen kokonainen on tullut het-
kittäi naisjärjestäjien liikkeelle.
Emmekä me lainkaan epäile, ettekö
Kasvatustyön eri aloja käsitellessä
aluetuomikunta ensi tilassa toteuta-
lmonen ikäänkuin punaisena lankana
kin tiitä neuvottelukokouksen päi-
kokoituksen keskusteluissa se, että
tässä.

Mutta hyvällä tahdollaakaan ei pit-
källe päästä, jollei aluetuomikunnan
rahastoa silloin tällöin aina lisällä,
sillä seuraavaan aluejuhlaan menes-
sä ovat tällä juhlla kokoon saadut
penningit jo luvonneet olemattomiksi.
Sen vuoksi onkin ensimmäisenä kys-
ymyksenä naisjärjestäjien, komiteoi-
sa ja kehitysseuroissa otettava esille
varojen hankintakysymys naisjärjes-
täjien palkkaamisen avustamiseksi.
Kehot, millä näitä varoja hankitaan,
riippuvat aina paikallisista olosuh-
teista ja toimintatavoista. Naisten
omintakeisen toiminnan virittämisek-
si olisi tietenkin suositeltava nais-
jaostojen järjestämistä iltoina. Mutta
tällainen voi käydä pänsä vain sil-
lä, missä naisjaosto jo ovat toimi-
nassa. Siellä, missä naisjaostoja ei
vielä ole olemassa, tulee osaston nais-
jäsenten itsensä pitää huolta siitä,
että osastot omista varoistaan luo-
vuttavat jonkun rahaerän aluetuomi-
kunnalle nimenomaan naisten valis-
tustyön harjoittamiseksi alueella, siis
naisjärjestäjien palkkaamiseksi. Mo-
nita muita keinoja voi paikallisia
oleja silmälläpitäen löytää, kun vaan
käydään toimeen.

Kootaamme siis voimamme yh-
teen ja ryhtykäämme suunnittele-
maan näitä keinoja, sillä epäilemättä
suomalaiset työläisnaiset tervetvii-
tillä naisjärjestäjien palkkaamista

Mutta se, mikä jäi kokouksessa
selvää määriteltyä ja viimeistelyä
vaille, on nyt käytännöllisessä toi-
minnassa korjattava. Kokouksen aset-
tama velvoitus aluetuomikunnalle saa-
ta ensi tilassa liikkeelle naisjärjes-
täjien on tietenkin täysin päteviä van-
tinus vasta silloin, kun naistoverit
puolestansa tekevät voitavansa lisä-
varojen hankkimiseksi aluetuomiku-
nalle naisjärjestäjien palkkaamiseksi.
Tiedämme kyllä, että aluetuomiku-
nna kesäjuhlista sai rahastoonsa jon-
kun verran varoja, ja että naisto-

parissa tunnissa ehdittiä luoda. Ennen
kokousta olemassa harhaluulusta huo-
limatta kokous muodostui historial-
liseksi, ei vain sen tarkoituksensa
puolesta, mutta sen asiallisuuden pu-
olesta, joka siinä välissä, ja joka olisi
kelvannut esimerkiksi mille edustaja-
kokoukselle tahansa.
Ja tiukasti siinä pohdittiin asioita.
Kun astorialaiset emännät olivat
kulttuurisillaan palvelijatar kysy-
myksen verrattain lyhyellä keskuste-
lulla, tarttui portlandilainen toveri
toveri Hilma Harju jo ohjaksiin ja sa-
noi että ei sellainen kelpaakaan, vaan
että kokouksen on osoitettava joku
kourantuntuva keino palvelijattarien
järjestämiseksi. Ja niin virisi uusi
keskustelu, jonka tuloksena oli, että
käydään asiasta neuvottelemaan unio-
komitean kanssa. Astorialaiset tui-
ttivat, että tuskin muilla osastoil-
la on osastoensa uniokomitean, jonka kä-
siteltäväksi he ovat palvelijattarien
järjestämisen, niin että astorialaiset,
jolla ei kuulu olevan palvelijattaria,
jäivät uniokomiteansa kanssa ihmeis-
sään tällistelemään.

Päivällisluoman jälkeen kokounut-
tiin keskustelua jatkamaan. Edelli-
senä päivänä oli jo huhuiltu, että
astorialaiset toverit tulevat e-
dustajille tarjoamaan kahvia, jonka
vuoksi ei hätäily kahvin etsimässä
muualta. Kalkessa rauhassa siinä
keskusteltiin ja luotiin pohjaa tule-
vaan toiminnalle sisäinpäin sekä u-
usiin selville siinä, että
välttämättömiä naisten mukaan
jäivät pari tuntia. Kaikki ta-
saamiseksi ei ole odottava että he
jäivät heti, että historiaa ei aivan
tuulisivat meidän naisjaostojemme ko-

Aluejuhlapakinaa

Aluejuhlat, joita Oregonin ja Was-
hingtonin valtioiden suomalaiset työ-
läiset valmistelivat jo koko kesäkan-
den, ovat nyt pidetty. Syyskuun 2—4
päivinä ne pidettiin kesäjuhlaan ni-
mellä vaikka syyskuun oli jo käsillä.
Mutta läntelliset ja varsinkin asto-
rialaiset taitavatkin laskea syksyn
alkavan vasta siitä kun syyskalastus
alkaa, joka tänä vuonna alkoi syys-
kuun 10 päivänä. Juhliden edellisellä
viikolla sateli useita päiviä, mutta
juhlapäiviksi kevenivät pilvetkin ja
hittelivät runoilisina hattaroina juh-
liden raatajien yllä. Ja ikäänkuin
tunnelman täydentämiseksi käyskeli
kunkin ratansa katsellen salaperäi-
sillä katseellaan osaston talon ikku-
noista sisälle.

Ja osaston talolla oli hyöriä.
Juhlavieraita saapui liika- ja kasa-
pungelista farmikontrollista ja jos mistä. En-
simäisenä iltana näytti kuin olisi joku
toinen juhla-aihe ollut Astorian
kalakylästä, sillä niin runsaslukuisesti
olivat ne saapuneet. Eikä ihme-
kään, niitäkin kuljettivat junat, lai-
vat, yksityiset sekä matkustaja-auto-
mobilit. Ihmälävällä ei liene ku-
kaan tullut, mutta varmasti ne, jot-
ka eivät olleet tilaisuudessa otta-
maan osaa tähän kansainväliseen,
ilmojen teitä, ajatuksen siivillä lea-
sivat sinne, joten voimme sanoa juh-
lissa olleen "lentäjäkin."

Sunnuntaihin mennessä lähenivät
kuitenkin astorialaiset jo muilta paik-
kakunnilta tulleiden joukkoon, niin
että vasta joka neljäs tahi viides
vastaantulijosta oli astorialainen.
Majoituskomitea hiki latussa häi-
ri saadakseen majoitetuksi kaikki vie-
raan kylän ihmiset, joilla ei sattu-

nut olemaan entisiä tuttavain kaupun-
gissa, joilta jo etukäteen olisi tilan-
nut itsellensä katon pänsä päälle.
Ne onnelliset, jotka olivat onnistu-
neet saamaan asunon, hymyilyivät
hyväntahtoisesti tyytyväisyydessään.
Sunnuntaina oli juhlatunnelma y-
limmillään. Silloin-olivat jo melkein
kaikki juhlille aikovat saapuneet
Portlandiin, jossa kammion Rhose puis-
ton varjoisilla käytävillä käyskeltiin
ja Rupertin ennen ohjelman alkua.
Siellä kun ihmisä kokoon tuli, alkoi
ravintolatarpeiden menekin ilmapun-
tari arveluttavasti nousta. Tunti-
kausta valmistivat viisi—kuusi tove-
ritarta voiteipä ja kahvin sekä mai-
don tarjoilu saattoi emännät keveli-
si astunnallaan kuin nuoret tyttöset.
Jäätelön ja "popin" kauppa sujui
myös erinomaisesti lämpimässä il-
massa. Tyytyväisenä kävelikin "ylli-
hovimestari" toveri Laine ja kokosi-
kolleikoita taskuihinsa, jotka poisil-
tiessä pullottivat arveluttavasti.
Juhlaohjelman lomassa käyskentel-
ivät naistoverimme ja miettivät ma-
nantaisen kokouksen menoja, sen nais-
ten neuvottelukokouksen nimittäin,
jonka aluetuomikunta oli kutsunut
suunnittelemaan naisten "suojun"
käyttämiseksi tässä meidän yhtei-
sessä taistelussamme. Luotiinpa jo
yleissilmäys yleisöön, jolloin huomai-
ttiin jo, että Seattlen naisjaosto Jär-
ven Annoineen ja Riverin Huldoin-
ki ne asiat, joista alustuksia oli esi-
neen oli kuin olikin poissa. Lohdu-
tettiin vielä itseämme sekä toisam-
tuunnissa. Ja pitkäsiipä venähtivät
ei kuulunut seattletalaisia, eikäpä mo-
nita muitakaan, joiden mukanaolo oli-
si ollut suotava ja välttämätön.
Sunnuntai-iltana oli ikäänkuin juh-
lain korkein huippukohta. Siksi il-
laksi oli yleisöä kerääntynyt aivan

"selniä myöten", jopa niiden ulko-
puolellekin. Iain mukaiseen yhteen-
kahvilomaan oli lähtävä toinen, että
kaikki pääsivät osalliseksi tuosta ih-
meistä tekevästä juomasta. Saipa sil-
lä jonotella ennenkuin pääsi kahvi-
kupin syrjään kiinni. Ja jokainen
jonottaja luuli väsyneensä kauheasti
seisoessaan siinä 5—10 minuuttia.
Mutta väsymystä ei aiheuta alioas-
tan seisominen, Ravintolan emänti-
nen juokseminen kahvia tarjoillessaan
oli voimaa kysyvää työtä ja varsha-
kin kun muisti, että nämä samat to-
veritaret koko juhlan ajan saivat
olla valjaissa hetkeikään levähtä-
mättä. Mutta hyvin sujui kaikki,
josta kiitos heille!

Valkei sitten maanantai-ai-
loin naisten ja kirjallisuuskomite-
dustajain oli kokoonnettava "se-
nain" asioita pohtimaan. Siinä varal-
loin naisten ja kirjallisuuskomite-
dustajain oli kokoonnettava "se-
nain" asioita pohtimaan. Siinä varal-
loin naisten ja kirjallisuuskomite-
dustajain oli kokoonnettava "se-
nain" asioita pohtimaan. Siinä varal-
loin naisten ja kirjallisuuskomite-
dustajain oli kokoonnettava "se-
nain" asioita pohtimaan. Siinä varal-
loin naisten ja kirjallisuuskomite-
dustajain oli kokoonnettava "se-
nain" asioita pohtimaan. Siinä varal-

Mitä erikoisesti naisimme tuli, oli-
vat he siinä harhaluulossa, että kaik-
ki ne asiat, joista alustuksia oli esi-
neen oli kuin olikin poissa. Lohdu-
tettiin vielä itseämme sekä toisam-
tuunnissa. Ja pitkäsiipä venähtivät
ei kuulunut seattletalaisia, eikäpä mo-
nita muitakaan, joiden mukanaolo oli-
si ollut suotava ja välttämätön.
Sunnuntai-iltana oli ikäänkuin juh-
lain korkein huippukohta. Siksi il-
laksi oli yleisöä kerääntynyt aivan

juivat heti, että historiaa ei aivan
tuulisivat meidän naisjaostojemme ko-